

Jan Schneider: Velká výměna vězňů a jak ji (des)interpretovat

 prvnizpravy.cz/zpravy/politika/jan-schneider-velka-vymena-veznu-a-jak-ji-desinterpretovat

politika

Ruská novinářka Julia Latynina žije od roku 2017 v exilu. Na internetový portál ruské opozice Novaja gazeta – Evropa napsala propagandistický komentář k největší výměně vězňů po konci studené války, která proběhla v těchto dnech.

Jan Schneider

2. srpna 2024 - 06:57

Začala informací, která se občas objevila v tisku, že Rusko již dlouhodobě naznačovalo při případné výměně vězňů prioritní zájem o Vadima Krasikova, který v roce 2019 v Berlíně zastřelil Čečence Zelimchana Sultanoviče Changošviliho a byl odsouzen na doživotí. Hovořilo se o jeho výměně za Alexeje Navalného.

V tento okamžik opustila Latynina logiku a napsala, že právě proto byl Navalnyj zcela chladně zabit, protože prý jako jediný představoval pro Kreml skutečnou politickou hrozbu, byl centrem opozice a jedinou populární osobností, na kterou mohly Spojené státy skutečně vsadit.

Navalnyj nebyl politickou hrozbou pro Putina, jak se donekonečna tvrdilo, ale mohl jí být pro ty, kteří si na něj vsadili. V roce 2013 se ucházel o post moskevského starosty, a je pravda, že skončil druhý s

27% hlasů. Výsledek sice pozoruhodný, ale Moskva (podobně jako Praha) skutečně není venkov: volební výsledky jsou zde výrazně odlišné. Nadto byl podporovatelem Putina co se týče připojení Krymu k Rusku (!) a některá jeho ultranacionalistická stanoviska by Spojené státy mohly podpořit opravdu pouze s velkým sebezapřením.

Navíc zcela postrádá logiku, když se nabízelo osvobození doživotně odsouzeného Krasikova, že by si Rusové zlikvidovali Navalného coby jeho protihodnotu. Vše nasvědčuje tomu, že Navalného smrt byla přirozená, jak veřejně vyhlásil dokonce šéf ukrajinské (!) rozvědky Kyryl Budanov.

Prvnizpravy.cz - Schneider: Navalnyj naposled posloužil

Latynina potom dedukuje, že „touto výměnou chce Kreml demonstrovat svou připravenost k jednání“, což je jistě pravda, kterou ti vidící vidí už dlouhou dobu, nejméně od roku 2008. Latynina to však zaplétá zmatečným tvrzením, že Putin „je připraven řešit situace, které sám vytvořil“, přičemž je prý irelevantní, že „politici na Západě nevytvářejí situace a neberou rukojmí“.

Nelze sice Latynině vyčítat, že nezná všechno, ale některé věci by znát mohla – pokud by se ovšem o ně zajímala. To ale asi není její případ. Avšak ti, které zajímá alespoň stopa reality, tuší, kdo dlouhodobě „vytváří situace“.

Například Ibrahim Warde ve své knize „Cena strachu“ popisuje signifikantní setkání novináře Rona Suskinda s vysokým poradcem G. W. Bushe v létě 2002. Nejmenovaný poradce byl nespokojen s jedním ze Suskindových článků a kritizoval jej za to, že patří ke „společnosti založené na posuzování reality,“ které zahrnuje lidi, jež „věří v to, že řešení může vyplynout z podrobného zkoumání zřejmé reality.“ Poradce pak dodal: „To není způsob, jak svět skutečně funguje. Jsme nyní říší, a když konáme, vytváříme svoji vlastní realitu. A zatímco vy tuto realitu zkoumáte – kriticky, jak to děláte –, my konáme znovu a znovu, čímž vytváříme řadu nových realit, které můžete také studovat, a tak se věci řeší. Jsme tvůrci historie ... a vám, vám všem zůstává jen jedno, studovat to, co my činíme.“

Dalším výletem Latyniny mimo logiku je pasáž, kdy soudí, že Putin mohl počkat a provést výměnu po listopadových volbách ve Spojených státech. Tím, že to udělal nyní, prý naznačil, že by rád viděl ve volebním klání vyhrát demokraty. Latynina zcela opomněla druhou variantu, že provedení výměny nebylo blokováno Putinem, ale Američany, což ostatně vyplývá z celého kontextu. Staronový kandidát na prezidenta Donald Trump se totiž chvástal, že dalšího z vyměněných, novináře Evana Gershkoviche, dostane z ruského vězení, jen co se stane prezidentem. Bidenova administrativa se tímto krokem pokusila vzít Trumpovi trochu větru z plachet.

Nicméně v něčem je nutno dát Latynině za pravdu, protože nejsme předpojatí. Píše zcela reálně, že touto výměnou dal Putin zřetelně najevo svým kolegům zpravodajcům, že vlast je neopouští ani v nesnázích. To má povzbuzující účinek a motivaci pro další ruské zpravodajce. Můžeme tedy dovodit, co Latynina tím chce říci – že se

tedy má Západ zase na co těšit. (Jenomže ona ta péče o agenty v nesnázích funguje oboustranně, jenže to by se muselo připustit, že to nebyli jen novináři. A tak se i Rusové mají na co těšit.)

Latynina provedla ještě velezajímavou sondu do prostředí a financování ruské opozice a emigrace. Nazvala tuto výměnu vězňů „křivou koulí“, která přinese další zmatek do tradičně rozhádané ruské opozice v zahraničí a ještě více oslabí pozici Navalným založeného Fondu boje s korupcí (FBK), který se dopustil mnoha chyb, což znamenalo stále se zmenšující finanční podporu z ruských zdrojů. Tím se FBK stal závislým na amerických grantech, a tak musel zpívat jejich písničku, podporovat pochybné protiruské sankce, které zasáhly obyčejné Rusy, a další nepěkné aktivity.

A do této situace se Putinovou zásluhou dostanou díky této výměně na Západ lidé s bezvadnou morální pověstí, přísně protiváleční, kteří si odpykali za své přesvědčení nějaký čas ve vězení. Ti budou pro mnohé existující emigrantské struktury velmi nepříjemnou konkurencí ve rvačce o granty.

Zdá se tedy, že tuto šachovou partii opět vyhrál Putin.

(rp,prvnizpravy.cz,foto:arch.)